

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1. nová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 184. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési iratokban.

Megjelentik

vasár- és ünneppok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, aug. 12.

Gondviselés és jólét.

— augusztus 12.

Bölcsék és természettudósok azt vallják az emberiség céljával, hogy a természeti erőket mentől nagyobb mértékben be kell állítani a kultúra és civilizáció szolgálatába. A villamosság és gőz hatalmas erőinek gépekbe szorítása, a szélviharnak és a víz folyásának alkalmazása hajtóerőül, a technika valamennyi vívmánya ennek a törekvésnek a diadalát jelenti.

A kutató emberi elme egyre nagyobb hatalmat nyer a természet felett és az emberiség már nem tehetetlen labdája többé az elemeknek, amelyeknek mostohaasága ellen védekezni tud. És mégis szép hazánk a természet és az elemek szeszélye szerint virágozik, avagy pusztul.

Amit a költő olyan szépen fejez ki: „Áldjon vagy verjen sors keze,” az prózai nyelvre lefordítva annyit jelent, hogy van-e eső, vagy nincs. Nagy ur volt a rómaiaknál Jupiter Pluvius, de olyan hatalom az eső istene sehol és soha nem volt, mint Magyarországon. Az ő kedvét lesik, az ő hangulatváltozását figyelik, az ő jóindulatért száll fohász az ég felé, mely bizonyára csak azért országa a menyeknek, mert az esőt adó felhők a közelében tányáznak.

A magyar nép gondolatvilágában az eső játsza a legfőbb földi jó szerepét és költészete, szóvirágai is az eső körül alakulnak ki. Talán egy nép nyelvében sem jut oly nagy és fontos szerep az esőnek, mint a magyar nyelvben, amely minden gazdagságot, jólétet az eső fogalmához fűz. „Addtál uram esőt, nincs köszönet benne”; Felülről jön az áldás és más eféle szállóigék mutatják, hogy mennyire rabjai vagyunk az esőnek, vagyis az időjárás szeszélyének.

Rövid idővel ezelőtt szivszorongva,

rettegve lestük-vártuk hetek óta, hogy megeregjen az ég csatornája. Már csüggés és reménytelenség szállott a lelkekre. Egyszerre örömrivalgás száguld végig az országon: Megjött az eső!

Azonban ezuttal oly bőven jutott nekünk a mennyei áldásból és oly iszonyatos romboló viharoktól kisérvé, hogy alighanem nagyobb a kár, mint a haszon, úgy hogy sóhajtván rebegjük el a fenti mondatot: „Addtál uram esőt! . . .”

A barométer higanyoszlopának a változása szerint így változik a magyar nemzet hangulat- és érzésvilága.

Ebben az országban sok a nagy ur, de még a legnagyobb ur telett is ur a hőmérő és barométer, az a kis szerző, amely nem is sejti, milyen nagy szerep jut neki egy nagy nemzet történetében. Jólét vagy nyomor, haladás vagy visszaesés, öröm vagy bánat az idő járásától függ, mert a nemzet egész vagyona, jövedelme: a termés, a forgandó, változó időjárás szerint nagy vagy kicsiny termés.

Mint minden esztendőben, ezidén is átéljük azokat a roppant izgalmakat, amelyek az ország lakosságában a termés bizonytalansága szokott kelteni.

Eleintén nagy volt az eső utáni epekedés, mert nyár elején szokatlan nagy hőség és szárazság uralkodott. Most pedig a viharokat, szünni nem akaró felhőszakadásokat nézve, már-már aggodalom szállta meg lelkünket, nem-e árvíz és a termények rohadása lesz-e ennek a vége.

Magyarország még most is, a technika diadalának korszakában, a röögöt lesi, miként szokik belőle a kalász, melyet sem fizikával, sem vegyészettel mesterséges uton pótolni nem lehet. És minden gazdasági esemény és tünet a szerint igazodik, hogy magas-e a kalász, sűrű-e a szemképződés és nem szaporodott-e a különböző kártékony féreg és rovar az

aranykalászszal ékes rónaságon. Üzletek, gyárak e szerint dolgoznak és boldogulnak, vagy csukják be műhelyeiket és bocsátják szélnek munkásaik légióit; mert ha rossz a termés, a nemzet négyötödének nem telik ruhára, cipőre és minden más egyébre.

Ehhez képest hazánk az egyetlen állama manapság Európának, ahol a meteorologia oly szoros kapcsolatban áll a gazdasággal, hogy a hideget-meleget, esőt-szelet leolvashatod az értékpapírok árfolyamlapjáról. A jó termés jelenti itt az életet, egészséget, a rossz termés a tespedést, a betegséget. Gyógyító ir a lelkekre ebben az országban csak egy van, annak is a magasságos mennybéli a patikusa.

A tanulság pedig mindebből annyira elcsépelet, hogy szinte restelli a toll a régi dalt újra leírni. Ha boldogulni akarunk, ha nem akarunk tovább is rabjai lenni az időjárás szeszélyeinek, csináljunk ipart és kereskedelmet, mert csak az szabadíthat ki abból az egyoldalú közgazdasági helyzetből, amelyben ez az ország még mindig sanyalódik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 9^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad

Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

— **A főispán egészsége.** Ismeretes, hogy Botka Bélát, vármegyénk főispánját hamburgi automobil utjáról hazatérőben közvetlenül Zombó előtt egy kisebbszerű sajnálatos baleset érte, a mennyiben egy mérges légyecipés következtében

történt meg, hogy négy órakor már ne vártál volna. A tanulók már mind ismertek és mikor a sorok elhaladtak előtted a járdán, nem lehetett egyebet hallani: „Fanor, itt van Fanor”.

Sok gyerek nevetve hívott magához: „Gyere, Fanor velem, elviszlek”, — füled botját se mozdítottad.

De ha valamelyik sirva ment, otthagytál engem, hozzamentél, gyöngéden hozzádörgöltél, hogy megmutasd neki, még nem hagyta el az egész világ.

És ha valaki azt mondta: „Fanor, ma kettést kaptam”, vigan csóváltad a farkad, „ma egyest kaptam”, akkor még vigabban. De ha valaki azt mondta: „ma hanyag voltam, megbüntettek”, leeresztetted a fejed és lecsüngtetted az orrod.

... Tiz frank az ára, uram . . . nem, nem kevesebb . . .

... Hát mikor egyszer az a kocsis úgy ütötte a nagy ostorával a lovát, mert nem bírta elindítani a kocsit. Hogy vonítottál minden ütésére, Fanor. Olyan erősen ugattad, hogy utójára abbahagyta az egészet, azt mondta: „Bánom is én, veszszen ott a kocsis, ahol van” és leült a járda szélére. Ovatosan közeledtél hozzá, megnyaltad a kezét, az meg káromkodott, elkergetted, szeretett volna mindent összetörni. Régen volt, elmúlt már ez is.

A „TORONTÁL” tárcája.

A két szegény.

— Tiz frank az ára, uram; olyan jó kutya!

... Igen, uram, már nem nagyon fiatal, mikor apámék kapták, én még egész kicsi voltam, van már hét-nyolc éve. De nem azért akarjuk eladni, mert már megvénült Fanor; nagyon régen tart már a morte-saison, nem bírjuk tovább ezt az állapotot, magunknak sincs már kenyérünk. Hát elküldtek apámék a kutyavásárra, ha valaki megvenné Fanort, megtakarítanánk azt a kicsit, amit megesszük és az ára nagyon jól esnék a családunknak.

... Oh! nem, asszonyom, soha sem volt harapós és nem kell attól félni, hogy bántaná a gyereket. Inkább odahaza a mi házunkban minden gyerekeknek ez a barátja a kapusétól a hatodik emeletig. Akárhányszor elkéri tőlünk egy-egy mama, ha a piacra megy, hogy a kicsinyeket őrizze. Fanor oda fekszik az ablak elé és nem engedi, hogy odamászának, télen nem engedi, hogy a hidegre menjenek.

... Hogy itt, ezen a helyen nincs szőre? Nem, asszonyom, nem betegség miatt van; égés az; bizony úgy van, ahogy mondom: egy kis lányt őrzött egyszer, aki mindenáron a tűzbe

akart markolni; Fanor meg előtte forgolódott, hogy oda ne engedje s utójára egészen leégett a nyakáról itt a vállánál a szőr.

... De szeretném, ha ez a nagy hölgy venne meg, Fanor; tudom, nála volna mit enned és senki sem verne meg.

... Miért sirsz, Fanor? Látod, én nem sírok. Az én szemem ragyog és olyan jól érzem magam, mintha csak játszanánk, de biztosítlak róla, Fanor, hogy csak szórakozottságból . . .

... Látod, ez a sok kutya itt mind eladó, mint te, Fanor . . . Kicsi kutya, nagy kutya, mind itt szokta a gazdáját megváltoztatni.

... Tiz frank, uram, nagyon jó kutya. . . . Milyen boszúság; aki csak elmegy előttünk, mind azt mondják rád: „oh ez a kutya nem szép”.

Mintha jelentene valamit; nem vagy szép, igaz, de olyan jó vagy. Ők nem tudják, hogy az a fontos, a jóság, hogy az mindent magában foglal, amit csak kívánhat az ember.

Különbö is tévednek, mert ha csuf volnál, haragudnának rád az emberek. Hát nem szeretnek téged a gyerekek odahaza, a házban, az utcán? Inkább szaladnak utánad, kergetőznek veled, lovasdit játszanak a hátadon . . .

Emlékszel, Fanor, mikor kicsi voltam, együtt jártunk iskolába, elkísértél a kapuig és sohasem

„A pillangóhoz”.

Alapítotott 1870-ben.

Telefonszám 201.

Az iskolai év megkezdésével ajánljuk a szülők figyelmébe, hogy gyermekeik szükségletét, mint például:

gyermekesernyőket, keféket, fésűket, iskolatáskákat, ingeket, gallérokat, nyakkendőket, harisnyákat stb. stb.

Benó Testvérek ezelőtt Kókits A. F. rövid-, divat- és játékaruházában Nagybeeskerek

szereznek be. Levélbeni megrendelések is szívesen teljesítettek.

erős daganat képződött a szeme felett, amely a főispánt munkájában némiképpen akadályozta. A seb azonban most ugyszólván teljesen megszűnt, úgy hogy a főispán most már akadálytalanul végezheti hivatalos teendőit.

— **Ünnepi istentisztelet a zsinagógában.** Őfelsége a király születése napja alkalmából a helybeli izraelita templomban e hó 17-én este 6 órai kezdettel ünnepi istentisztelet lesz.

— **Tanácsülés.** Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy a városi tanács ma délelőtt 11 órakor ülést tart. Az ülést azonban a városi főszámvévőnek közbejött elutazása miatt egy-két napra elhalasztották.

— **Poroszkay Béla nyugdíjazása.** Mint értesülünk, Torontálmegye kiváló főügyésze meg akar válni eddigi állásától, amennyiben benyújtotta a vármegye főispánjához a nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Poroszkay Béla közel négy évtizeden át szolgálta a vármegyet az ő kiváló jogi tudásával és lelkes buzgalmaival és így Torontálmegye közönsége bizonyára mély sajnálkozással veszi tudomásul a kiváló főtisztviselőnek eme elhatározását, akinek távozása érzékeny veszteséget jelentene Torontálmegyére nézve.

— **Dr. Klein Mór itthon.** Dr. Klein Mór főbíró, a Ferenc József-rend lovagja ma több heti üdüléséről visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A bíróság köréből.** A nagybecskereki törvényszék ideiglenes vezetésével megbízott, Junker János kir. törvényszéki bíró a horvátneuzinai közbirtokosság arányosítása ügyében Neuzinára utazott s távolléte alatt a szabadságáról időközben visszatért dr. Kovács Károly törvényszéki bíró fogja helyettesíteni.

— **Az orsz. vörös-kereszt egyesület köréből.** A m. kir. belügyminiszter leirattal értesítette gróf Csekonics Endre v. b. t. t., az orsz. vörös-kereszt egyesület elnökét, hogy ő fensége Ferenc Ferdinánd trónörökös a magyar szent korona országai vörös-kereszt egyesületének évi működéséről szerkesztett jelentését köszönetének nyilvánítása mellett elfogadta.

A kiszombori vörös-kereszt fiókegyelet, mely a Zsombolya vidéki vörös-kereszt választmány ügyvezetése alatt áll, a múlt év végéig 4492 kor. 69 fillér vagyont gyűjtött; ennek tulnyomó része a takarékpénztárban van elhelyezve. A választmány az 1907. évben is jótékonytárgyakat gyűjtött, amennyiben az Emilia kisdodovának 40 kor. és szegény tanulók felruházására szintén 40 koronát áldozott. A tisztikarban közreműködtek mint elnökök: zombori Rónay Cili és zombori Rónay Ernő; pénztárnok és orvos volt: dr. Schreiber Jakab; jegyzők: Ökrös-Csepreghy Ilona és Ökrös József. Tiszteletbeli elnök: zombori Rónay Emilné. A fiókegyelet 10 alapító és 22 rendes tag fölött rendelkezett.

A nagyszentmiklósi vörös-kereszt fiókegyelet jelentése szerint az iskolás gyer-

mekek jutalmazására tett 25 éves jubileumi alapítvány f. évi július hó 1-én érintetlenül 400 korona volt és annak egy évi kamatát, vagyis 20 koronát a fiókegyeleti választmány a magyar nyelvben tanúsított legjobb előmenetel jutalmául a nagyszentmiklósi állami elemi iskola II. osztályát végzett Zenzer Ferenc tanulónak adta ki.

— **Halálozás.** Súlyos betegség érte Martzy Ernő közszerepben álló segédlelkészt és hitoktatót, amennyiben édes atyja, Martzy Ágoston nyug. állami tanító, ki néhány hét előtt még teljes erőben és egészségben Nagybecskerekben a plébánián időzött fiának látogatására, ma Aradon rövid betegség után elhunyt. A váratlan haláleset széles körben általános részvételt kelt.

— **Kongresszusi tagválasztás Törökbecsén.** Említettük már, hogy a Pavlovics Lyubomir elhalálozásával Törökbecsén megüresedett szerb kongresszusi kiküldöttségre vonatkozó választást holnap, augusztus hó 13-án tartják meg. Mint illetékes helyről értesülünk, a választást nem Törökbecsén, hanem Aracson fogják megtartani a szerb hitközségi épület helyiségeiben s a választás délelőtt 9 órakor kezdődik. A kongresszusi tagságra két jelölt áll egymással szemben és pedig a radikális párt részéről Tyószity Milán törökbecsei szerb néptanító, míg az ujonnan szervezett szerb demokrata párt jelöltje dr. Jaksics Vászta nagyikindai ügyvéd. A kerteskedés mindkét párt részéről már napok óta erősen folyik.

— **A vármegyei munkaházak ügye.** Annak idején közöltük, hogy a vármegye tervbe vette ezer munkaházának az építését Torontálban s erre vonatkozó határozatát jóváhagyás miatt felterjesztette a belügyminiszterhez. Most illetékes helyről arról értesülünk, hogy a belügyminiszter a vármegyének a munkaházak építésére vonatkozó határozatát jóváhagyta s így az előkészítő munkálatokat most már akadálytalanul megkezdhetik.

— **Felfüggesztett városi eljárás.** Mint Óbecséről jelentik, az ottani községhezatal megkezdett tisztogatás mind több-több botrányt hoz a felszínre. A legutóbb közölt alispáni felfüggesztéseket e héten dr. Balaton Gyula főszolgabíró megtoldotta, amennyiben Sikopária Dusan adóügyi aljegyzőt és Krisztonósis Miladen közs. esküdőt több rendbeli szabálytalanságok miatt állásuktól felfüggesztette és ellenük szigorú vizsgálatot rendelt el. Az újabb felfüggesztések a szó szoros értelmében megremegették a város házat, amelynek hatalmas épületében alig maradt immár tisztviselő és előjáró, aki felfüggesztést vagy legalább is fegyelmet nem kapott volna. És ezekre a kevesekre is az a hír, hogy még folytatása várható a dolognak. A toronyalja teljesen fel van holygatva, csupa helyetteseket talál a közönség vagy üres székeket, melyekre még nincsenek helyettesek kinevezve, úgy hogy félni lehet, hogy megakad a község igazgatása. Valószínű, hogy a főbíró az üres helyeket mielőbb helyettesekkel fogja betölteni.

— **Műkedvelői előadás.** Ótelekről írják lapunknak: Az itteni ifjuság f. hó 8-án este a Borbély-féle vendéglőben színjátékkal egybekötött igen sikerült táncmulatságot rendezett. Dacára a kedvezőtlen időnek, úgy helybeli, mint számos vidéki vendég vett részt a mulatságon. Színre került legifj. Szász Károly: „Kántorné” című drámája, melyben Végh Vilma adta a címszerepet, teljesen megértve és átérve szerepét, oly művésziessé, hogy a közönség zajos tetszésében részesült. Jól játszották még szerepeiket Végh Margit: „Virágné”, Végh Etelka „Marika” és Végh Gizuska „Juci szobalány”. Utána Goudinet: ford. Gabányi „Valami hibája van” c. vígjáték került színre, mellyel a szereplők ügyes játékkal szintén a közönség tetszését vívták ki. Ezután tánc következett, a híres Balogh Tónika cigányzenéje mellett, mely a jókedv mellett a késő reggeli órákig tartott.

— **Természetes halál.** Egy ismert birtokos a legutóbbi időben keveset ért rá, hogy szőlőjébe kijárjon. Természetesen azonban, hogy ilyenkor szőlőérés idején mégis csak érintkezni akar a szőlőtulajdonos a vécélejtével s ezért többször behívta magához a vécélejt és úgy adta át neki utasításait.

Az utóbbi időben azonban látta, hogy a vécélejt nagyon rossz színben van. Bizonyos, hogy valami betegség lappang benne! Félt, hogy épen most lesz beteg szőlőjének egyetlen gon'ozója és ezért jóakarattal megkérdezte, hogy mi a baja.

— Bizony, rosszul érzem magam. Dögrováson vagyok.

— Hát aztán miért nem megy orvoshoz?

— Mennék én t kintetes u, de hát úgy gondoltam, mégis csak becsületesebb dolog, ha — természetes halállal pusztul el az ember...

— **Elfogott angyalcsináló.** Egy tragikus véget ért hűnös manipuláció esete tartja most izgalomban a szomszédos Bégaszentgyörgy község lakosságát. Röviddel ezelőtt mi is hírt adtunk már arról, hogy Willing János bégaszentgyörgyi cipész felesége nemrégiben hirtelen meghalt. Az életerős és egészséges asszonynak ez a gyors elhalálozása suttogásra adott alkalmat s a szomszédok és ismerősök hiresztelni kezdték, hogy Willingné hirtelen halála mögött valami titok lappang. Ezekről a hiresztelésekről tudomást szerzett a hatóság is, aminek következtében az asszony holttestét fölboncolták. A csendőrség is érdeklődni kezdett a titokzatos eset iránt s kellő tapintattal igyekezett is megtudni, hogy mi igaz a hiresztelésekből. E nyomozás most meglepő eredményre vezetett, amennyiben a csendőrségnek sikerült Willingné esetéről a fátyolt fellebbenteni s egy sötét bűntek a nyomára jönni. A nyomozás adatai szerint Willingné folyó hó 1-én felkereste Hoch Borbála szülésznot, akinek egy diszkrét dologban való segítségét kérte, mely diszkrét dolog általában úgy hívják, hogy angyalcsinálás. A szülésznot hajlandónak is mutatkozott a titkos operáció végzésére, amelyet mindjárt foganatosított is a saját lakásán, azonban oly szerencsétlenül, hogy Willingné a műtét közben a szülésznot lakásán meghalt. Hechné megijedt s félve a következményektől, magához hívatta az elhalt asszony urát s közölte vele a szerencsétlen-

... Tíz frank az ára, uraim, hölgyeim.

... Hallod, Fanor: „A gazdája épp olyan csuf, mint a kutya.” Az a szép ruhás kis lány úgy fintorgatja ránk az arcát, mintha mi haragítottuk volna meg.

Eh, mit! igen, Fanor, az nem a mi hibánk, nem lehet mindenki szép. Ne törődjünk vele, örüljünk, hogy nem vagyunk rosszak. Ha hallom, hogy hangosan mondják, milyen csunya vagyok, mindig nevetek. Ha neked mondja valaki, hogy az vagy és fölemeli a lábát, hogy oldalba rugjon, sose morogj, csak hagyd ott, nézd végig, mintha azt mondanád neki: „ön azt akarja, hogy szeressék?”

Különb is, ha nem vagyunk is szépek, mi szeretjük egymást. Bizony, hétfőn én is új gazdához megyek kifutónak, — biztosan találkozunk egymással Párisban, Fanor. Nekem kosár lesz a hátamon, abban fogom haza vinni a piacról a holmit, lehet, hogy te meg egy kocsiba leszel befogva, úgy segítesz majd huzni. Ma találkozunk, én mindig melletted fogok menni.

Talán csak olyan gazdára találunk, akik nem fognak ütni bennünket. Vagy legalább ha ütnek is, csak tudjuk, miért... mert az nagyon rossz, ha az ember kikap és nem tudja, miért...

Végre is, ha játékból ütök az embert, az is fáj. Emlékszel még, Fanor, mikor a gyerekek

háborút játszottak, kérdezték tőled: „Kivel tartasz, Fanor? Az oroszokkal vagy a japánokkal? Az angolokkal vagy a burokkal?” Te mindenkivel vele tartottál, a japánokkal is, az oroszokkal is... Te a békével tartottál. Te azt szeretted, mikor papíron játszottunk; olyankor leültél, mint akit legjobban érdekel, úgy ültél volna naphosszat.

Pedig egyszer, Fanor, te is haraptál, mikor a rendőrségtől jöttek egy bérlőt erőszakkal kikaloltatni. Te nem tudtad, Fanor, nem tudtál egyebet, mint ahogy négyen vannak egy ismerős ellen, aki védekezik, aki kiabál, mialatt azok ostromolják... nem értetted te azt...

Éppen mint én, Fanor, engem is vertek már meg ilyesmi miatt... nem értettem én se, hogy ha azok erősebbek nálam, nekik van igazuk. Egy patkány volt az oka, amit a gyerekek fogtak egy házromboláskor; vagy tizenketten kineztek, gyötörték a szegény állatot és én magam voltam, aki ezt láttam és egy alkalmas pillanatban tönkretettem a jó mulatságot, a vadászatot, mert fellöktem azt, aki éppen akkor akarta a patkányt megdobni. Milyen dühösen rohant nekem, a többiek is mind ütöttek...

... Es hát talán gazdag leszek! Visszavásárollok, Fanor, sohasem hagysz el többet. Meg fogsz hizni, mert aki gazdag, az asztalnál ül, úgy eszik eleget, mindenféle ételt, még

reggel is. Mindig ott lesz a helyed az én székem mellett.

... Tíz frank, uram, nagyon jó kutya ez... óh! nézze csak meg, a kutya épp olyanok, mint az emberek, a szemükből meglátszik, ha rosszak. Nézze csak a Fanor szemét, milyen bátran, őszintén mutatja meg a lelkét.

... Igen, uram, nagyon jól tud vigyázni, mindent megért.

... Hát megveszi ön? Milyen jól tud ön választani!... Az egész piacon nincs ennek párja.

... Ah, nem, ha zsinéget nem köt a nyakára, nem tudja elvinni. Tudni hívánja, hol lakik apám, hogy igazolja a kutyát? Igen, hiszen erre az óvatosságra szükség van. De én, én is megkérdezem öntől, hol lakik, hadd mehessek el én is önhöz, hogy Fanorról kérdezőshódhessem.

... Hát... igen... igazán elviszi? Persze, már a pénzt is ideadta nekem.

... Csak azt szeretném még megmondani, hogy Fanornak nincs semmi hibája. Ha véletlenül rosszat tesz is, ne tessék ütni, az elvadjítja. És ha nem lesz képes arra, hogy olyan legyen, amilyennek ön szeretné, az az én hibám.

... Bocsánat, hogy lehajoltam... Oh! semmi, uram, csak azt néztem meg, jól megvan-e kötve a zsinég a nyakán.

... Rajta, Fanor, öleljük meg egymást...
Leon Frapié.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványviz** erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldi fölül-mul **házánk természetes szénsavas-** vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomor-bajosoknak.**

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagyéremmel kitüntetve, Kítünő asztali, bor- és gyógyviz, a **gyomor-bajosoknak.**

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

TÁVIRATOK

Edward király Ischlben.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Ischlből jelentik, Edward angol király ma délelőtt odaérkezett. A nagy eső dacára óriási tömeg várta az angol király megérkezését. A fogadtatás rendkívül meleg volt. A király megölelte és megcsókolta Edwardot s miután kíséretével néhány barátságos szót váltott, a két uralkodó kocsiba szállott és a császári villába hajtott. Délben az angol király felkereste uralkodókat és üdvözölte őt 60 éves uralkodása alkalmából. Ő felsége a délután folyamán viszonzta az angol király látogatását. Délben 1 órakor a császári villában villásreggeli volt, a melyen a két uralkodón kívül az uralkodó háznak Ischlben időző tagjai, az angol király kísérete, valamint Aehrenthal báró külügyminiszter és gróf Mensdorff Albert londoni osztrák-magyar nagykövet vettek részt. Este 8 órakor udvari ebéd lesz a gyógyterem helyiségeiben, amely után a két uralkodó cerclé-t tart.

Országos vásár Nagybecskereken. Holnap kezdődik meg Nagybecskereken az augusztus havi országos vásár. A holnapi napon sertés, juh és mindenféle más apró marhát hajtanak fel. Pénteken szarvasmarha, szombaton és vasárnap délelőtt pedig lóvásár lesz. A kirakodó-vásárt szombaton és vasárnapon tartják meg. A vásárra szabályszerű utlevéllel mindenféle állat felhajtható s a felhajtást már ma korán reggel meg is kezdték. A vásár, hacsak az időjárás megengedi, jónak ígérkezik s az előkészületek már erősen folynak.

Lövés az ablakon át. Lippáról jelentik: Tegnap este a szomszédos Dorgos községben ismeretlen tettes Szöcs Dániel községi inok, végrehajtó lakásának ablakán keresztül a golyó azonban célt tévesztett és Kiriseczku Jómódu gazdát találta, ki épp Szöcsnél tartózkodott. A golyó Kiriseczku nyakán ment keresztül és azt súlyosan megsebesítette. A tettes elmenekült. Azt hiszik, hogy a tett boszu műve.

Gyilkos pénz. Épp oly különös, mint tragikus módon lelte halálát egy aradi uriaszony. Az esetről a következőket jelentik: Herbstein Mórné, 52 esztendő aradi uriaszonynak a Szabadság-téren volt virágzó üzletkereskedése. Herbsteinné esténként, midőn az üzletet bezárta, a napi bevételt számolta meg. Pénzolvadás közben az ujjait rendesen megszokta az ajkánál nedvesíteni, mert nyilván azt hitte, hogy a számlálás ezzel gyorsabban megy. Ismerősei gyakrabban figyelmeztették arra, hogy a pénzolvadásnak ez a módja veszéllyel jár, de az uriaszony a figyelmeztetést egyáltalán nem vette komolyan. Hétfőn este is pénztárzáriat után ilyen módon számlálta meg a bevételt. Először az érepenzeket, amelyeket papirosba csomagolt, majd pedig a bankjegyeket. Gyakran emelte ujjait a szájához, amelyen egy kis pattanás volt. Az ujjak megnedvesítése közben valami mérges anyag került a pattanásra és vérmérgezést okozott. Az uriaszony rosszul lett, ágyba került és a család háziorvosa műtétet igyekezett segíteni rajta. A műtét azonban teljesen hiábavaló volt, mert a mérge már annyira a vérbe jutott, hogy Herbsteinnén nem lehetett segíteni, másnap délután négy órára meghalt. Tragikus sorsa felett nagy a részvét.

Hitvesgyilkos kormányos. A pancsovai határszéli rendőrség táviratban értesítette a rendőrségeket arról, hogy Balez Márton, a Pancsován állomásozó 6523. számú uszályhajó kormányosa hitvesgyilkos kísérlet után Zimonyból Budapest felé szökött. A csendőrség erélyesen nyomozza a hitvesgyilkos kormányost.

Fényképészeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

Halálos végű gyermekjáték. Deák József és Csitriga József m.-pécskai gyermekek tegnap délután a mezőn játszadoztak. Játék közben Deák József a kezében levő ostornyéllel hadonászott s oly szerencsétlenül találta megütni pajtását, hogy az nyomban összeesett és meghalt. A szerencsétlenséget bejelentették az ügyészségnek, mely a szerencsétlen áldozat boncolását rendelte el. Ugyancsak tragikus véget ért kisgyermekek játéka Vojtek községben, ahol a napokban Novák-Gilezán Anna, egy ottani napszámos öt éves leánya együtt játszadozott az udvaron több hasonló koru gyermekkel. Amikor minden játékból kifogytak, Novák-Gilezán Anna meggyújtotta a körülöttük heverő szalmát. A szalmából egy pillanat alatt kicsaptak a lángok és lángba borították a leány ruháját. A szerencsétlen gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy meghalt.

Az új szeszadótörvény folytán úgy, mint minden szesz ára, a világhírű Brázay-sósorszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-jétől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember 1-je előtt szerzi be. A Brázay-sósorszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható. 4.1

A fuzió.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fuzióról most újabb megint különböző hírek keringenek. A legújabb verzió szerint Kossuth és Andrássy a közelmúltban beszélgetést folytattak a fuzió ügyében és elhatározták, hogy létrejötte iránt mindjárt az őszi ülészak legelején megteszik a lépéseket. Ha a fuzió tényleg létrejön, a függetlenségi párt egy része ellenzébe megy. Ezeknek Justh Gyula lenne a vezérük.

A rétsági rablógyilkosokat elfogták.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Teschenből táviratozzák, a rétsági rablógyilkosokat ma reggel az ottani pályaudvaron elfogták. A tettes három horvát munkás volt, akikenél több bűnjelét találtak.

Óriási felhőszakadás.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Ujvidékről jelentik, ott tegnap óriási felhőszakadás volt. A víz oly nagy mennyiségben szakadt alá, hogy az egész várost elöntötte, a termést pedig elpusztította.

Zeppelin gróf új léghajója.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) Berlinből jelentik: Vilmos trónörökös táviratot küldött Zeppelin grófnak, amelyben az egész császári ház nevében igaz sajnálkozásának adott kifejezést a léghajóját ért katasztrófa felett, egyben tudatja vele, hogy az ujjáépítendő léghajó céljaira nagyobb összeget adományozott, s hogy legközelebb személyesen meg fogja őt látogatni.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, Bülow herceg elnöklelte alatt nagy országos bizottság alakult, amelynek feladata tiszteletadományt gyűjteni Zeppelin gróf számára. A bizottságba Bethmann-Holweg és Einem miniszterek is beléptek tagokul.

Zendülés egy kórházban.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ ered. táv.) Szabadkáról jelentik, hogy az ottani kórházban a betegek zendülésbe törtek ki a rossz élelmezés miatt. Megtámadták az orvosokat és az ápolói személyzetet s többeket véresre vertek.

Üszküb város pusztulása.
Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból érkező sürgöny szerint Üszküb város teljesen leégett, az összes templomok, több száz ház romokban hever s az emberáldozatok száma is százakra rug. A kár több millió koronára rug.

A törökországi események.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból érkező jelentések szerint egész Törökországban javában szervezik a hadsereget. Egyelőre csak kisebb gyakorlatokat tartanak, de majd ha a parlament összeült, megoldják a nagygyakorlatok kérdését is európai mintára. A kormány egyébként a külföldi kölcsönön kívül belföldi kölcsönt is akar felvenni tíz éves törlesztésre.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: A „Sabah“ nevű lap közli, hogy úgy a szultán, valamint a kivonult csapatok is a legutolsó „Selamlik“ alkalmával az ifjú-törökök jelvényét viselték.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (április 1909.) . . . 23.04—
Buza (októberre 1908.) . . . 22.34—
Rozs (októberre 1908.) . . . 18.52—
Zab (októberre 1908.) . . . 26.20—
Tengeri (augusztusra) . . . 14.36—

Somfai János felelős szerkesztő távollétében a lap tartalmaért Mayer Rezső felelős.

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

NESTLÉ
az egészséges gyermekélethez
és a beteg gyermek, a gyomorbetegség régebbi bevált táplálékaként
Még a hányásról, hasmenésről, béluhorról és elhárítja ezeket
A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küldi NESTLÉ
Wien, Biberstrasse 11.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

13/1908, biz. szám.

729-3.1

HIRDETMÉNY.

A perlaszi kir. jár. bír., mint tlkvi hatóság 1908. évi aug. hó 2-ik napján 6257. sz. a kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Csenta községre vonatkozólag az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., az 1891: XVI. t.-cikkek és az 1897. évi 47.532. sz. igazságügymin. „Utasítás” értelmében szerkesztendő telek-könyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a helyszíni eljárás nevezett községben 1908. évi augusztus 26-ik napján fog kezdődni.

A kitűzött határnapon a tlkvi és kataszteri birtokrészletek azonosítása veszi kezdetét. Az a határnap, amelyen a betétszerkesztő-bizottság a helyszínen a további teendőket megkezdi, a községi elöljárósággal külön fog közöltetni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik az eddig vezetett tlkvb. előforduló bejegyzésekre nézve, okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt annak idején jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely tlkvezett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tlkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a tlkvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a tlkvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a tlkvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig tlkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átíratásra az 1886: XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy a tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa; mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-és illetékkelengedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van tlkvilleg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek; és

4. azok, akiknek javára zálogjog, bérleti vagy haszonbérleti jog az 1868. évet megelőző elsőbbséggel van tlkvilleg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő tlkvi betétekbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetésménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított 60 napon belül vagy a tlkvi hatóságnál bélyegtelenül beadott kérvénnyel, vagy a betétszerkesztő-bizottságnál a helyszínen szóval jelentsék be, mivel ellenesetben a kérdéses jogok elévülteknek tekintvén, azok a tlkvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Perlasz, 1908. évi augusztus 3.

Mészáros Lajos,
betétszerk. tlkvezető.

Tóth,
betétszerk. kir. törvsz. bír.

Mérlegképes könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

**KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT,
rendkívül üdítő asztali viz.**

ÜDÍT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlessinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 483-153.95

Akar megházasodni?

Hölgyektől, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekkel bírók is) kiknek hozománya 5000-100.000 kor. közt változik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezünk. Csak azon urak (ha vályontalanok is) irjanak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18 658-1048

Nyomdász-tanuló

azonnal felvétetik.

Kolarits Nándor

Délmagyar-
ország

első és leg-
nagyobb

egyenruházati intézete

= Temesvár, =
(Merczy-utca 10. szám alatt).

Ajánlkozik az ujonnan bevonulandó **egyéves önkéntes uraknak** az összes szükségendő **egyenruházati és felszerelési cikkek szállítására**, mint legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve kezeskedik.

713-10.3

Egy előkelő családból származó

LEÁNY

az iskolaév tartamára felvételt nyerhet egy helybeli uri családnál.

Cím a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTAL”

KIADÓHIVATALBAN.

Telefon 22.

Telefon 22.

FONTOS!

Van szerencsénk értesíteni, hogy a helybeli tanintézetekben az 1908-1909. tanévben

használatra előírt összes tankönyvből nagy raktárt tartunk.

Mint hogy elődünk a Messinger-féle intézetben használt tankönyveket nem vezette, külön kiemelni óhajtjuk, hogy ez évben a helybeli

Messinger Karolin-féle

intézetben előírt tankönyvek nálunk szintén kaphatók.

Az iskolai idény alkalmából különös figyelembe ajánljuk nagy irószerraktárunkat.

Nagy választék iskolai felszerelésekben.

ALMÁSY ÉS SZEPÉSSY

könyv-, zenemű- és papírkereskedése NAGYBECSKEREK.